

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-1

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम) परीक्षा - 2012

प्रश्नपत्रिका क्रमांक - 1

मराठी पत्रकारितेची प्रेरणा, स्वरूप आणि तत्त्व

(नवा अभ्यासक्रम)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

(1) सर्व प्रश्न आवश्यक.

(2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) स्वातंत्र्यपूर्व काळातील मराठी वृत्तपत्रांचे सामाजिक सुधारणेतील योगदान स्पष्ट करा. [15]

किंवा

प्र.1) लोकमान्य टिळकांच्या अग्रलेखाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [15]

प्र.2) “स्वातंत्र्यानंतर मराठी वृत्तपत्रे व्यावसायिक बनली.” या विधानाची चिकित्सा करा. [15]

किंवा

प्र.2) तुमच्या आवडत्या मराठी वृत्तपत्राचा इतिहास थोडक्यात सांगून त्याची वैशिष्ट्ये नमूद करा. [15]

[4112]-1

1

P.T.O.

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार)

[20]

- (अ) बाळशास्त्री जांभेकर
 - (ब) शतपत्रे
 - (क) ज्ञानप्रकाश
 - (ड) डॉ. आंबेडकरांची पत्रकारिता
 - (इ) वृत्तपत्रांच्या स्वातंत्र्यावरील मर्यादा
 - (फ) वृत्तपत्रांच्या वेबआवृत्त्या
 - (ग) महाराष्ट्रातील जिल्हापत्रे
 - (ह) 'पेड न्यूज'चा वाद
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-101

Diploma in Journalism (English Medium) Examination - 2012

PAPER - I

**HISTORY OF MARATHI JOURNALISM,
MODERN INDIA AND MAHARASHTRA**

(Old Syllabus)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures in brackets indicate marks.*

Q.1) Explain the growth and development of Marathi Journalism with historical perspective. Give suitable examples. **[20]**

OR

Q.1) "After Independence the Press in India has become a Profession rather than a Mission." Critically examine this statement with suitable examples. **[20]**

Q.2) What are the challenges before India in the Contemporary World ? Elaborate with suitable examples. **[20]**

OR

Q.2) Can India become Superpower by the year 2020 ? Elaborate your views with examples. **[20]**

Q.3) Explain the significance of Co-operative Movement in Maharashtra with contemporary examples. [20]

OR

Q.3) Which are the major political parties in Maharashtra ? Discuss and compare their agenda for development of the State. [20]

Q.4) “The Press in Maharashtra is facing tough competition from regional news channels.” Discuss this statement with suitable examples. [20]

OR

Q.4) Explain the role and significance of Maharashtra in India’s Development. [20]

Q.5) Write short notes : **(Any Four)** [20]

- (a) Dr. Babasaheb Ambedkar as a Journalist
 - (b) Sudharak
 - (c) Imbalance in Regional Development
 - (d) Center - State Relations
 - (e) Local Self Government
 - (f) Yashvantrao Chavan
 - (g) Anna Hajare
 - (h) E-paper
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-102

Diploma in Journalism (English Medium) Examination - 2012

PAPER - II

PRINCIPLES OF JOURNALISM AND MEDIA LAWS

(Old Syllabus)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures in brackets indicate marks.*

Q.1) “Free Press is essential for a Vibrant Democracy.” Discuss this statement with suitable examples. [15]

OR

Q.1) Explain the need for Code of Conduct for Media Industry with contemporary examples. [15]

Q.2) Compare the ‘Right to Information Act’ with the ‘Official Secrets Act’. What precaution Journalist should take while using the Right to Information ? [15]

OR

Q.2) What is Media Trial ? Explain its pros and cons with suitable examples. [15]

Q.3) Write short notes : (Any Four)

[20]

- (a) Markandey Katju
 - (d) Paid News
 - (c) Objectivity and Balance
 - (d) Article 19A
 - (e) Copyright Act
 - (f) Right to Privacy
 - (g) Privileges of Parliament
 - (h) Ombudsman
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 6]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-103

Diploma in Journalism (English Medium) Examination - 2012

PAPER - III

(A) REPORTING (THEORY)

(B) REPORTING (PRACTICAL)

(Old Syllabus)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures in brackets indicate marks.

PART - A : REPORTING (THEORY)

Q.1) What are the qualities of a Good Reporter ? Explain with examples. **[15]**

OR

Q.1) What are the News Values ? Explain their importance with suitable examples. **[15]**

Q.2) Explain various types of Leads with suitable examples. **[15]**

OR

Q.2) Explain the importance of Sources in Beat Reporting. How good Reporters cultivate their sources ? **[15]**

Q.3) Write short notes : **(Any Four)** **[20]**

- (a) Objectivity in Reporting
- (b) Chief Reporter
- (c) Reporter's Diary
- (d) Investigative Reporting
- (e) Crime Beat
- (f) Inverted Pyramid

PART - B : REPORTING (PRACTICAL)

Q.4) Prepare an elaborate plan to cover Municipal Elections in your city for a local daily. [15]

OR

Q.4) As the Chief Reporter you have to provide content to local supplements of a regional daily related to the Central Budget. Explain delegation of work to team of Reporters and Photographers. How you will brief them ? [15]

Q.5) You are going to interview **any three** of the following personalities. Write at least five questions you will ask to each of these personalities : [15]

- (a) Vandana Chavan
- (b) Suresh Kalmadi
- (c) Yuvraj Singh
- (d) P. Sainath
- (e) Anna Hajare
- (f) Meeran Borvankar

Q.6) Write a human interest story in around 200 words. It may be based on a real story you know or an imaginary one. [20]

OR

Q.6) Write a story on water cut measures planned by the Civil Administration in around 200 words. [20]

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 7]

[Total No. of Printed Pages : 2+1

[4112]-104

Diploma in Journalism (English Medium) Examination - 2012

PAPER - IV

(A) EDITING, EDITORIAL AND FEATURE WRITING (THEORY)

(B) EDITING, EDITORIAL AND FEATURE WRITING (PRACTICAL)

(Old Syllabus)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

(1) All questions are compulsory.

(2) Figures in brackets indicate marks.

**PART - A : EDITING, EDITORIAL AND FEATURE WRITING
(THEORY)**

Q.1) "The Editor is the Kingpin of a Newspaper." Discuss. [15]

OR

Q.1) "Reporters write the newspapers and Sub-editors make it." Discuss. [15]

Q.2) Explain importance of Opinion Pages in a Newspaper with contemporary examples. [15]

OR

Q.2) Who is your favorite Column Writer ? Write about his style and also why you like it with suitable examples. [15]

Q.3) Write short notes : (Any Four) [20]

- (a) Headlines
- (b) Importance of Photos in Newspaper Design
- (c) Editing Sunday Supplement
- (d) Stylebook
- (e) Letters to the Editors
- (f) News Agency

**PART - B : EDITING, EDITORIAL AND FEATURE WRITING
(PRACTICAL)**

Q.4) Write an editorial on any one of the following in around 200 words : [20]

- (a) Century of Centuries
- (b) Election Results of five states including UP
- (c) Rising Housing Prices
- (d) Metro for Pune

Q.5) Suppose you are a Chief Sub-editor in charge of night shift in a National English Daily in Pune. Given below is the list of few news items. Write down hierarchy of these news items in answer sheet. Prepare a design for front page on a given dummy sheet : [15]

- (a) Major Tax Hike in Central Budget
- (b) Poet Grace Passes away
- (c) Sachin's 100th Century + Photo
- (d) Election of New Mayor
- (e) Mercury Crosses 40°C
- (f) Anna Hajare announces agitation plan
- (g) A terrorist shot dead in an encounter in Aurangabad
- (h) IT raids on former MP's offices
- (i) City boy tops UPSC Results

Q.6) Write a letter to the Editors addressing a civic issue in your locality. [10]

Q.7) Write any five catchy headlines you have read recently. [05]

Seat No. : _____

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-105

Diploma in Journalism (English Medium) Examination - 2012

PAPER - V

**INTRODUCTION TO COMMUNICATION
AND DEVELOPMENT JOURNALISM**

(Old Syllabus)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.*
- (2) Figures in brackets indicate marks.*

Q.1) Explain the basic nature and characteristics of Mass Communication. [15]

OR

Q.1) Explain Concept of 'Information Society'. What role Communication Technology plays in it ? Give suitable examples. [15]

Q.2) Write short notes : (Any Two) [10]

- (a) Non-verbal Communication
- (b) Models of Communication
- (c) Noise
- (d) Intrapersonal Communication

Q.3) Explain Concept of Inclusive Development with suitable examples. [15]

OR

Q.3) What is Development Journalism ? Give examples of at least two Development related Stories you have read. [15]

[4112]-105

1

P.T.O.

Q.4) Write short notes : (Any Two)

[10]

- (a) Human Development Index
 - (b) Climate Change
 - (c) Poverty Line
 - (d) Waste Management
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-106

Diploma in Journalism (English Medium) Examination - 2012

PAPER - VI

**NEWSPAPER PRODUCTION, MANAGEMENT,
PUBLIC RELATIONS AND ADVERTISING**

(Old Syllabus)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures in brackets indicate marks.

Q.1) Explain in detail the Process of Newspaper Production. [20]

OR

Q.1) Explain the role of Advertisement and Circulation Departments in any Newspaper Organisation. [20]

Q.2) Explain Concept of 'Public' in Public Relations with suitable examples. [20]

OR

Q.2) Explain in detail the Process of Organising a successful Press Conference. [20]

Q.3) What is Market Research ? Explain its importance in Advertising Campaign. [20]

OR

Q.3) What are the basic elements of an Advertising Copy ? Write an Advertisement Copy for launching of a Newspaper in your city. [20]

[4112]-106

1

P.T.O.

Q.4) Major Language Newspapers in Maharashtra are expanding their operations all over the State. Explain the causes and its impact on Media Industry in the State. [20]

OR

Q.4) What is a Brand Value ? Explain the significance of any Newspaper Organisation with respect to its branding in the Market. [20]

Q.5) Write short notes : (Any Four) [20]

- (a) ABC
 - (b) Offset Printing
 - (c) Media Mix
 - (d) House Journal
 - (e) Director Editor
 - (f) CSR
 - (g) Propaganda
 - (h) Split Editions
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-107

Diploma in Journalism (English Medium) Examination - 2012

PAPER - VII

INTRODUCTION TO RADIO AND TV JOURNALISM

(Old Syllabus)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures in brackets indicate marks.

Q.1) Explain the difference between Print Journalism and Radio Journalism with suitable examples. [15]

OR

Q.1) Do you think Radio is an effective medium of Mass Communication ? Explain with examples. [15]

Q.2) Write short notes : (Any Two) [10]

- (a) Interviews Techniques for Radio
- (b) Radio Presenter's Skills
- (c) Writing Skills for Radio News
- (d) Effective News Reading for Radio

Q.3) Define 'Breaking News' for TV with suitable example. Do you think the term 'Breaking News' has lost its meaning in India today ? Discuss. [15]

OR

Q.3) Define various stages of the Television News from news gathering to its presentation. [15]

[4112]-107

1

P.T.O.

Q.4) Write short notes : (Any Two)

[10]

- (a) Your Favorite News Anchor
 - (b) Relevance of 'Piece to Camera'
 - (c) Types of Shots
 - (d) Use of Graphics in News
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-108

Diploma in Journalism (English Medium) Examination - 2012

PAPER - VIII

CURRENT AFFAIRS

(Old Syllabus)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures in brackets indicate marks.*

Q.1) Express your views about the 'India against Corruption Movement' by Anna Hajare. Will 'Janlokpal' be able to stop corruption ? Comment. **[15]**

OR

Q.1) What is the role of UNO in today's World ? Explain with suitable examples. **[15]**

Q.2) Is Terrorism the biggest challenge before India ? Do you think forming NCTC will help in fight against Terrorism ? **[15]**

OR

Q.2) What is 'Food Security Bill' ? Explain your views about probable advantages and disadvantages of it. **[15]**

Q.3) Write short notes : (Any Four)

[20]

- (a) Salman Rushdie
 - (b) General V. K. Singh
 - (c) UP Election Results
 - (d) Rahul Dravid
 - (e) Municipal Elections in Maharashtra
 - (f) Illegal Mining
 - (g) Census 2011
 - (h) Honor Killing
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-1101

M.A.M.C.J. (First Year) Examination - 2012

PAPER - I

PRINCIPLES OF COMMUNICATION AND MASS COMMUNICATION

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 75

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

Q.1) “Communication is a Complex, Continuous Process.” Explain and discuss Misconceptions about the Communication. **[15]**

OR

Q.1) “Communication is a process which takes place in the Frame of Society.” Comment. **[15]**

Q.2) “Non-verbal Communication is true and authentic.” Do you agree ? Explain difference between Verbal and Non-verbal Communication. **[15]**

OR

Q.2) Action speaks louder than words. Explain and write characteristics of Non-verbal Communication. **[15]**

Q.3) Write short notes : **(Any Two)** **[15]**

- (a) Johari Window
- (b) The ‘Self’ in Communication
- (c) Shanon Weaver’s Model of Communication
- (d) Presentation in Seminar

Q.4) Differentiate between Communication and Mass Communication. [15]

OR

Q.4) List out the peculiarities of any public speech you have attended during recently held election campaign. [15]

Q.5) Write short notes : (Any Two) [15]

- (a) The Concept 'Mass'
 - (b) Conscious Intra-personal Communication
 - (c) Various Aspects of Language
 - (d) Audience
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-1101

मराठी रूपांतर

पेपर - १

जनसंज्ञापन आणि जनसंज्ञापनाची तत्त्वे

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 75

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) “संज्ञापन ही निरंतर चालणारी, गुंतागुंतीची प्रक्रिया आहे.” स्पष्ट करून संज्ञापन प्रक्रियेविषयी असणाऱ्या गैरसमजूती विशद करा. [15]

किंवा

प्र.1) “समाजाच्या चौकटीत घडणारी संज्ञापन ही प्रक्रिया आहे.” भाष्य करा. [15]

प्र.2) अशाब्दिक संज्ञापन हे खरे आणि विश्वसनीय असते, या मताशी तुम्ही सहमत आहात काय ? शाब्दिक आणि अशाब्दिक संज्ञापनातील फरक स्पष्ट करा. [15]

किंवा

प्र.2) कृती ही शब्दांपेक्षा जास्त संवाद साधते, स्पष्टीकरण करा व निःशब्द संज्ञापनाची वैशिष्ट्ये सांगा. [15]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन) [15]

(अ) जोहारी विंडो

(ब) संवादांमधील ‘स्व’

(क) शेनॉन विव्हरचे संज्ञापनविषयक प्रतिमान

(ड) चर्चासत्रातील सादरीकरण

[4112]-1101

3

P.T.O.

- प्र.4) संज्ञापन आणि जनसंज्ञापन यातील फरक स्पष्ट करा [15]
किंवा
- प्र.4) निवडणूक प्रचाराच्या वेळी झालेल्या आणि तुम्ही हजर असलेल्या जाहीर सभेतील भाषणाची वैशिष्ट्ये सांगा. [15]
- प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन) [15]
- (अ) 'जन' संकल्पना
(ब) जाणीवपूर्वक आत्मसंवाद
(क) भाषेचे विविध पैलू
(ड) श्रोता
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1102

M.A.M.C.J. (First Year) Examination - 2012

PAPER - II

DEVELOPMENT OF MEDIA

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Trace early growth of Newspapers in India. [15]

OR

Q.1) Examine Contribution of Lokmanya Tilak in the field of Journalism. [15]

Q.2) Explain role of Indian Press in the Process of Social and Political Reforms. [15]

OR

Q.2) Examine impact of New Media on the Print Media. [15]

Q.3) Write short notes : (Any Four) [20]

- (a) The Hindu
- (b) Gopal Ganesh Agarkar
- (c) Invention of Printing
- (d) The New York Times
- (e) Dalit Movement
- (f) Durpun

[4112]-1102/1

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1102

मराठी रूपांतर

पेपर - २

माध्यमांचा विकास

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) भारतातील वृत्तपत्रांच्या प्रारंभिक वाटचालीचा मागोवा घ्या. [15]

किंवा

प्र.1) पत्रकारिता क्षेत्रात लोकमान्य टिळकांच्या योगदानाचे परीक्षण करा. [15]

प्र.2) भारतातील सामाजिक आणि राजकीय सुधारणांच्या प्रक्रियेत वृत्तपत्रांची भूमिका स्पष्ट करा. [15]

किंवा

प्र.2) मुद्रित माध्यमांवर नव माध्यमांच्या परिणामांचे परीक्षण करा. [15]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार) [20]

(अ) द हिंदू

(ब) गोपाळ गणेश आगरकर

(क) मुद्रणाचा शोध

(ड) द न्यू यॉर्क टाइम्स

(इ) दलित चळवळ

(फ) दर्पण

[4112]-1102/2

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1103

M.A.M.C.J. (First Year) Examination - 2012

PAPER - III

NEWS REPORTING AND WRITING

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Explain importance of Lead in writing News Stories with various examples. **[15]**

OR

Q.1) Elaborate with examples the difference between Reporting for News Channels and Newspaper. **[15]**

Q.2) Discuss role and responsibility of a Chief Reporter in a leading Newspaper. **[15]**

OR

Q.2) Write a News Story on **any one** of the following : **[15]**

- (a) Results of Municipal Corporation's Elections
- (b) Price Rise of Essential Commodities

Q.3) Write short notes : **(Any Four)** **[20]**

- (a) Language of News
- (b) Weather Beat
- (c) Style Book
- (d) Freelance Journalist
- (e) Objective News
- (f) Breaking News

[4112]-1103/1

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1103

मराठी रूपांतर

पेपर-३

वार्ता संकलन आणि लेखन

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्र.1) बातमी लेखनात शिरोभागाचे (लीड) महत्त्व विविध उदाहरणांसह स्पष्ट करा. [15]
किंवा
- प्र.1) वृत्तवाहिन्या आणि वर्तमानपत्रे यासाठी वार्ता संकलन यातील फरक विविध उदाहरणांसह स्पष्ट करा. [15]
- प्र.2) अग्रगण्य वृत्तपत्रातील मुख्य वार्ताहराची भूमिका आणि जबाबदारी यावर चर्चा करा. [15]
किंवा
- प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर बातमी लिहा : [15]
(अ) महापालिका निवडणुकांचे निकाल
(ब) अत्यावश्यक वस्तूंची किंमतवाढ
- प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार) [20]
(अ) बातमीची भाषा
(ब) हवामानाची बातमी
(क) शैली पुस्तिका
(ड) मुक्त पत्रकार
(इ) वस्तुनिष्ठ बातमी
(फ) ब्रेकिंग न्यूज

[4112]-1103/2

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1104

M.A.M.C.J. (First Year) Examination - 2012

PAPER - IV

EDITING

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Explain Process of Editing and its important role in News Paper-making. **[15]**

OR

Q.1) Discuss organisational structure of an Editorial Department and Division of Work. **[15]**

Q.2) "Sub-editor is not a butcher." Comment. **[15]**

OR

Q.2) Explain 'Gate-keeping' Concept in an Editorial Department. **[15]**

Q.3) Write short notes : **(Any Four)** **[20]**

- (a) Proof Reading
- (b) Importance of Headlines
- (c) Caption Writing
- (d) Photo Editing
- (e) Managing Editor

[4112]-1104/1

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1104

मराठी रूपांतर

पेपर - ४

संपादन

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) संपादनाची प्रक्रिया आणि तिची वृत्तपत्र निर्मितीत महत्त्वाची भूमिका स्पष्ट करा. [15]

किंवा

प्र.1) संपादकीय संघटनात्मक रचना आणि कामाची विभागणी यावर चर्चा करा. [15]

प्र.2) “उप-संपादक खाटीक नाही.” भाष्य करा. [15]

किंवा

प्र.2) संपादकीय विभागातील ‘द्वारपाल’ ही संकल्पना स्पष्ट करा. [15]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार) [20]

(अ) मुद्रितशोधन

(ब) मथळ्यांचे महत्त्व

(क) आडवी मांडणी

(ड) छायाचित्र मडुकराचे लेखन

(इ) छायाचित्र संपादन

(फ) व्यवस्थापकीय संपादक

[4112]-1104/2

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1105

M.A.M.C.J. (First Year) Examination - 2012

PAPER - V

WRITING FOR PRINT MEDIA

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

Q.1) What are the Essentials of Good Writing ? State with examples. [15]

OR

Q.1) "Good Writing is precise, clear and concrete." Explain. [15]

Q.2) Write feature on **any one** of the following subjects : [15]

- (a) Results of Municipal Corporation's Elections in Maharashtra
- (b) Performance of MNS in Local Elections

OR

Q.2) Explain role and importance of Edit and Open Edit Pages on the backdrop of changes that are taking place in the World of Media. [15]

Q.3) Write short notes : (**Any Four**) [20]

- (a) Selecting Topic for Editorial
- (b) Human Interest Feature
- (c) Guest Column
- (d) Personality Feature
- (e) Column Writing
- (f) City News Letter

[4112]-1105/1

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1105

मराठी रूपांतर

पेपर - ५

मुद्रित माध्यमांसाठी लिखाण

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्र.1) चांगल्या लेखनाच्या आवश्यक बाबी कोणत्या ? [15]
किंवा
- प्र.1) “चांगले लेखन हे नेमके स्पष्ट आणि ठोस असते.” स्पष्ट करा. [15]
- प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर वृत्तलेख लिहा : [15]
(अ) महाराष्ट्रातील महानगरपालिका निवडणुकांचे निकाल
(ब) स्थानिक निवडणुकांमध्ये मनसेची कामगिरी
किंवा
- प्र.2) माध्यम जगतात होत असलेल्या बदलांच्या पार्श्वभूमीवर संपादकीय आणि खुल्या संपादकीय पानांची भूमिका आणि महत्व स्पष्ट करा. [15]
- प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार) [20]
(अ) अग्रलेखासाठी विषयाची निवड
(ब) लोकरुची वृत्तलेख
(क) पाहुण्यांचा स्तंभ
(ड) व्यक्तिमत्त्वावर आधारित लेख
(इ) स्तंभलेखन
(फ) शहर वार्तापत्र

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 6]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-1106

M.A.M.C.J. (First Year) Examination - 2012

PAPER - VI

INTRODUCTION TO ELECTRONIC MEDIA

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 75

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Explain how Radio is an affective tool of Mass Communication in India ? Review brief history of Radio in India. [15]

OR

Q.1) Give a brief programming outline of all Radio Stations (AIR, FM, Community), broadcast from your City. [15]

Q.2) Write short notes : (Any Two) [10]

- (a) Difference between Announcer and Radio Jockey
- (b) News Service Division of All India Radio
- (c) Vividh Bharati
- (d) Programmes for Children

Q.3) Evaluate Indian News Channels in terms of duties and responsibilities of Mass Media. [15]

OR

Q.3) Explain importance of 'Television Rating Points' for the functioning of Private TV Channels. [15]

[4112]-1106

1

P.T.O.

Q.4) Write short notes : (Any Two) [10]

- (a) Reality Show
- (b) Soap Opera
- (c) Election Analysis
- (d) Sports Channels

**Q.5) How far has Information Technology penetrated in Indian Society ?
Has it brought in any positive changes in public functioning ? [15]**

OR

**Q.5) How is the Internet a Tool of Information Gathering for a Journalist ?
Explain. [15]**

Q.6) Write short notes : (Any Two) [10]

- (a) Internet Radio
 - (b) Face Book
 - (c) On-line Newspaper
 - (d) Google
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 6]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-1106

मराठी रूपांतर

पेपर - ६

इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांचा परिचय

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 75

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्र.1) भारतातील जनसंज्ञापनात (जनसंवाद) नभोवाणी हे प्रभावी साधन कसे, ते स्पष्ट करा. भारतातील नभोवाणीच्या इतिहासाचा थोडक्यात आढावा घ्या. [15]
किंवा
- प्र.1) तुमच्या शहरातून प्रसारित होत असलेल्या सर्व नभोवाणी केंद्रांच्या (ऑल इंडिया रेडिओ, एफ.एम., कम्युनिटी) कार्यक्रमांची रूपरेषा द्या. [15]
- प्र.2) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन) [10]
(अ) उद्घोषक आणि रेडिओ जॉकी यांतील फरक
(ब) भारतीय नभोवाणीचा वृत्तसेवा विभाग
(क) विविध भारती
(ड) मुलांसाठी कार्यक्रम
- प्र.3) जनमाध्यमांची कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या लक्षात घेता भारतीय वृत्तवाहिन्यांचे मूल्यमापन करा. [15]

किंवा

[4112]-1106

3

P.T.O

प्र.3) खाजगी वृत्तवाहिन्यांच्या कामकाजासाठी 'टेलिविजन रेटिंग पॉइंट्स'चे (टीआरपी) महत्त्व स्पष्ट करा. [15]

प्र.4) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन) [10]

- (a) रिअॅलिटी शो
- (b) सोप ऑपेरा
- (c) निवडणूक विश्लेषण
- (d) क्रीडा वाहिन्या

प्र.5) भारतीय समाजात माहिती तंत्रज्ञान कुठवर पोहोचले आहे ? या तंत्रज्ञानाने सार्वजनिक व्यवहारात काही बदल घडले आहेत काय ? [15]

किंवा

प्र.5) पत्रकाराला माहिती गोळा करण्यासाठी इंटरनेट हे उपयुक्त साधन कसे ? स्पष्ट करा. [15]

प्र.6) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन) [10]

- (अ) इंटरनेट रेडिओ
- (ब) फेस बुक
- (क) ऑन-लाइन न्यूजपेपर (वर्तमानपत्र)
- (ड) गुगल

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1107

M.A.M.C.J. (First Year) Examination - 2012

PAPER - VII

**MARKETING AND CORPORATE COMMUNICATION
(ADVERTISING AND PUBLIC RELATIONS)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

Q.1) What are the various Departments of an Advertising Agency ? Explain in detail. **[15]**

OR

Q.1) Explain advantages and disadvantages of Television Advertising. **[15]**

Q.2) “Public Relations is a Management Function.” Explain. **[15]**

OR

Q.2) Explain importance of House Journals. State their types in detail. **[15]**

Q.3) Write short notes : **(Any Four)** **[20]**

- (a) Communications during Crisis
- (b) Advertising Standard Council of India (ASCI)
- (c) Public Relations for Government
- (d) Political Advertising
- (e) Qualities of PRO
- (f) Marketing Mix

[4112]-1107/1

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1107

मराठी रूपांतर

पेपर - ७

विपणन आणि कंपनी संज्ञापन

(जाहिरात आणि जनसंपर्क)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्र.1) जाहिरात एजन्सीचे विविध विभाग कोणते ? सविस्तर स्पष्ट करा. [15]
किंवा
- प्र.1) दूरचित्रवाणी जाहिरातीचे फायदे-तोटे स्पष्ट करा. [15]
- प्र.2) “जनसंपर्क हे एक व्यवस्थापन कार्य आहे.” स्पष्ट करा. [15]
किंवा
- प्र.2) गृहपत्रिकांचे महत्त्व स्पष्ट करा. गृहपत्रिकांचे प्रकार सविस्तर सांगा. [15]
- प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार) [20]
(अ) पेचप्रसंगांच्या वेळी संवाद
(ब) अॅडव्हर्टायझिंग स्टॅण्डर्ड कौन्सिल ऑफ इंडिया (ASCI)
(क) सरकारचा जनसंपर्क
(ड) राजकीय जाहिराती
(इ) जनसंपर्क अधिकाऱ्याचे गुण
(फ) बाजार मिश्रण

[4112]-1107/2

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-1108

M.A.M.C.J. (First Year) Examination - 2012

PAPER - VIII

(A) MAGAZINE JOURNALISM AND BOOK PUBLISHING

OR

(B) MARATHI JOURNALISM

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

(A) MAGAZINE JOURNALISM AND BOOK PUBLISHING

Q.1) What are the various types of Magazines ? Elaborate any three of them. **[15]**

OR

Q.1) How Magazine Journalism differs from Newspaper Journalism ? Explain. **[15]**

Q.2) Explain Process of Book Publishing. **[15]**

OR

Q.2) Explain organisational structure of Book Publishing Company. **[15]**

Q.3) Write short notes : **(Any Four)** **[20]**

- (a) Cover Story
- (b) India Today
- (c) National Book Trust
- (d) Copyright
- (e) Special Issue
- (f) Marathi Magazines

(B) MARATHI JOURNALISM

Q.1) What is the reason behind the birth of 'Sudharak' ? Trace in detail. **[15]**

OR

Q.1) Write an essay on Balshastri Jambhekar's Contribution to the Marathi Journalism. **[15]**

Q.2) Examine changing nature of Marathi Journalism. **[15]**

OR

Q.2) "Marathi News Channels have posed a challenge before the Marathi Newspapers." Comment on this statement. **[15]**

Q.3) Write short notes : **(Any Four)** **[20]**

- (a) Bahishkrit Bharat
 - (b) Kesari
 - (c) Dadasaheb Potnis
 - (d) Nanasaheb Parulekar
 - (e) District Level Newspapers
 - (f) Diwali Magazines
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-1108

मराठी रूपांतर

पेपर - ८

(अ) नियतकालिक पत्रकारिता आणि पुस्तक प्रकाशन
किंवा

(ब) मराठी पत्रकारिता

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(अ) नियतकालिक पत्रकारिता आणि पुस्तक प्रकाशन

प्र.1) नियतकालिकांचे विविध प्रकार कोणते ? त्यापैकी कोणतेही तीन विशद करा. [15]

किंवा

प्र.1) नियतकालिकांची पत्रकारिता वृत्तपत्रांच्या पत्रकारितेपेक्षा वेगळी कशी ?
विशद करा. [15]

प्र.2) पुस्तक प्रकाशनाची प्रक्रिया स्पष्ट करा. [15]

किंवा

प्र.2) पुस्तक प्रकाशन कंपनीची संघटनात्मक रचना स्पष्ट करा. [15]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार) [20]

(अ) मुखपृष्ठ कथा

(ब) इंडिया टुडे

[4112]-1108

3

P.T.O.

- (क) नॅशनल बुक ट्रस्ट
(ड) स्वामित्व हक्क
(इ) विशेषांक
(फ) मराठी नियतकालिके

(ब) मराठी पत्रकारिता

प्र.1) 'सुधारक'च्या जन्मामागील कारण कोणते ? सविस्तर मागोवा घ्या. [15]

किंवा

प्र.1) बाळशास्त्री जांभेकर यांचे मराठी पत्रकारितेत योगदान, या विषयावर निबंध लिहा. [15]

प्र.2) मराठी पत्रकारितेच्या बदलत्या स्वरूपाचे परीक्षण करा. [15]

किंवा

प्र.2) "मराठी वृत्तपत्रांसमोर मराठी वृत्तवाहिन्यांनी आव्हान उभे केले आहे." या विधानावर भाष्य करा. [15]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार) [20]

- (अ) बहिष्कृत भारत
(ब) केसरी
(क) दादासाहेब पोतनीस
(ड) नानासाहेब परुळेकर
(इ) जिल्हा पातळीवरील वृत्तपत्रे
(फ) दिवाळी अंक

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-1109

M.A.M.C.J. (First Year) Examination - 2012

PAPER - IX

CURRENT AFFAIRS (PART - I)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

Q.1) “The Economic Reforms have been pursued in the Union Budget.”
Do you agree ? Discuss. **[15]**

OR

Q.1) After the Assembly Elections, UPA–2 is facing many hardships
and comment on possibility of Mid-term Polls. Explain your opinion. **[15]**

Q.2) The Voting against Sri Lanka on the US Sponsored Resolution has
put India in Jeopardy. Do you think it will be a win-win situation
for China ? **[15]**

OR

Q.2) Maharashtra Navnirman Sena and Shiv Sena are having same agenda
and it has divided the votes in recent Municipal Corporation Elections,
which adversely affected chances of Shiv Sena. Do you think that
Uddhav and Raj should come together for greater cause of
Maharashtra ? **[15]**

Q.3) Write short notes : (Any Four)

[20]

- (a) Sachin Tendulkar's Hundredth Century
 - (b) Deul - a Milestone in Marathi Cinema
 - (c) Dhanush - The Young Music Sensation
 - (d) Vladimir Putin
 - (e) Anna Hazare
 - (f) Mamta Banerjee
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-1109

मराठी रूपांतर

पेपर - ९

चालू घडामोडी (भाग - १)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) “केंद्रीय अर्थसंकल्पात आर्थिक सुधारणांचा पाठपुरावा करण्यात आला आहे.” असे वाटते काय ? चर्चा करा. [15]

किंवा

प्र.1) विधानसभा निवडणुकीनंतर यूपीए-२ सरकारला अधिक अडचणींचा सामना करावा लागत असून मध्यावधी निवडणुका होण्याची शक्यता आहे. या विधानावर तुमचे मत मांडा. [15]

प्र.2) अमेरिका पुरस्कृत ठरावावर श्रीलंकेच्या विरुद्ध केलेले मतदान भारताला अडचणीत आणणारे ठरत आहे व चीन त्याचा फायदा उठवित आहे. हे विधान स्पष्ट करा. [15]

किंवा

प्र.2) महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना व शिवसेना यांचा कार्यक्रम जवळपास सारखाच आहे. महापालिका निवडणुकीत त्यामुळे मत विभाजन झाले. महाराष्ट्राच्या व्यापक हितासाठी उद्धव व राज यांनी पुन्हा एकत्र यावे. असे तुम्हाला वाटते काय ? चर्चा करा. [15]

[4112]-1109

3

P.T.O

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार)

[20]

- (अ) सचिन तेंडूलकरचे महाशतक
 - (ब) देऊळ - मराठी चित्रपटातील मैलाचा दगड
 - (क) धनुष - तुरुणाईचा आवडता संगीतकार
 - (ड) ब्लादिमीर पुतिन
 - (इ) अण्णा हजारे
 - (फ) ममता बॅनर्जी
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-111

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम) परीक्षा - 2012

प्रश्नपत्रिका क्रमांक - 1

मराठी पत्रकारितेचा इतिहास, आधुनिक भारत व महाराष्ट्र
(जुना अभ्यासक्रम)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न अनिवार्य.
- (2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) स्वातंत्र्य चळवळीत विविध वृत्तपत्रांनी पार पाडलेल्या भूमिकेची चर्चा करा. [20]

किंवा

प्र.1) लोकमान्य टिळक यांनी केसरीच्या माध्यमातून ब्रिटिशांविरुद्ध जनजागृतीसाठी केलेली कामगिरी विशद करा. त्यांच्या अग्रलेखांची वैशिष्ट्ये सांगा. [20]

प्र.2) महाराष्ट्रातील जिल्हा वृत्तपत्रांनी स्थानिक समस्या मांडण्यासाठी पार पाडलेली भूमिका समाधानकारक आहे असे तुम्हाला वाटते काय ? उदाहरणांसह स्पष्टीकरण करा. [20]

किंवा

प्र.2) लोकमत व महाराष्ट्र टाइम्स या वृत्तपत्रांच्या आढावा घ्या. त्यांच्या अग्रलेखांच्या शैलीचे विश्लेषण करा. दोन्ही वृत्तपत्रात होत गेलेले बदल स्पष्ट करा. [20]

प्र.3) नवीन तंत्रज्ञानामुळे मराठी वृत्तपत्रांचे स्वरूप कसे पालटत गेले याचे सोदाहरण विवेचन करा. [20]

किंवा

[4112]-111

1

P.T.O.

प्र.3) स्वातंत्र्यपूर्व काळात वृत्तपत्रे ही ध्येयनिष्ठ होती पण आता ती व्यावसायिक झाली आहेत त्यामुळे लोकशाहीचा चौथा आधारस्तंभ म्हणून ते पार पाडीत असलेल्या कामगिरीवर अनिष्ट परिणाम झाला, या मताशी तुम्ही सहमत आहात काय ? चर्चा करा. [20]

प्र.4) महाराष्ट्रातील सहकारी चळवळीची गुणवैशिष्ट्ये सांगून राजकारणामुळे सहकाराचे मोठे नुकसान झाले, या विधानावर तुमची मते मांडा. [20]

किंवा

प्र.4) महाराष्ट्रातील प्रादेशिक असमतोल निर्माण होण्याची कारणे कोणती ? वैधानिक विकास मंडळे विकासाचा अनुशेष भरून काढण्यात यशस्वी झाली आहेत काय ? यावर सोदाहरण विवेचन करा. [20]

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार) [20]

- (अ) बाळशास्त्री जांभेकर
- (ब) महाराष्ट्रातील प्रमुख राजकीय पक्षांची वाटचाल
- (क) केसरी
- (ड) रोजगार हमी योजना
- (इ) महाराष्ट्रातील वाढते नागरीकरण
- (फ) मुंबई देशाची आर्थिक राजधानी
- (ग) साखर कारखानदारी उद्योगाचा महाराष्ट्रातील विकास
- (ह) माध्यमांना स्वयंशिस्तीची गरज

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-1110

M.A.M.C.J. (First Year) Examination - 2012

PAPER - X

MEDIA LAWS AND ETHICS

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

Q.1) What type of precautions are necessary while writing news items regarding Elections ? [15]

OR

Q.1) Give legal provisions in Copyright Act. Do you think illegally copying Books and CDs has adversely affected the Business Revenue ? [15]

Q.2) Do you think that Media affects Opinion of People ? Taking sides sometimes makes or unmakes credibility of Newspaper. Explain with examples. [15]

OR

Q.2) What are the basic principles of Journalism ? Do you think that Journalists abide by these principles or they have some professional limitations. [15]

Q.3) Write short notes : (Any Four)

[20]

- (a) Press Council of India
 - (b) Media Self-regulation
 - (c) Importance of The Right to Information Act
 - (d) Anti-defamation Act
 - (e) Freedom of Expression
 - (f) PRB Act
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-1110

मराठी रूपांतर

पेपर - १०

माध्यम कायदे व नीतीतत्त्वे

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) निवडणूकविषयक बातम्या लिहिताना कोणती पथ्ये पाळणे आवश्यक असते, ते स्पष्ट करा. [15]

किंवा

प्र.1) कॉपीराइट कायद्यातील तरतूदी सांगा. कॉपीमुळे पुस्तके व सीडी व्यवसायावर अनिष्ट परिणाम होत आहे, असे तुम्हाला वाटते काय ? [15]

प्र.2) माध्यमांचा जनमतावर प्रभाव पडतो, असे तुम्हाला वाटते काय ? बाजू घेऊन लिखाण करण्याने वृत्तपत्राची प्रतिमा घडू किंवा मोडू शकते, हे विधान उदाहरणांसह स्पष्ट करा. [15]

किंवा

प्र.2) पत्रकारितेची मूलतत्त्वे कोणती ? पत्रकार ती पाळतात असे वाटते की, त्यात त्यांना काही व्यावसायिक मर्यादा आहेत, यावर चर्चा करा. [15]

[4112]-1110

3

P.T.O

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार)

[20]

- (अ) प्रेस काऊन्सिल ऑफ इंडिया (भारतीय वृत्तपत्र परिषद)
 - (ब) मीडिया सेल्फ-रेग्युलेशन (माध्यमांचे स्वयंनिर्बंध)
 - (क) माहिती अधिकार कायद्याचे महत्त्व
 - (ड) बदनामी विरोधी कायदा
 - (इ) अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य
 - (फ) पीआरबी कायदा
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1111

M.A.M.C.J. (First Year) Examination - 2012

PAPER - XI

MEDIA MANAGEMENT AND PRODUCTION

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Newspaper is a sensitive product, small mistake may bring down the reputation of the media brand. Discuss with examples. [15]

OR

Q.1) Elaborate functioning of the various Departments in a Newspaper Organisation. [15]

Q.2) “Due to competition in the media market, Newspapers and TV Channels are using masala of Sex, Cricket and Cinema Gossip.” Critically examine this statement. [15]

OR

Q.2) Explain importance of DTP and Page Making Department in Newspapers. What are the Softwares used for it ? [15]

Q.3) Write short notes : (Any Four) [20]

- (a) Mobile Phone News Services
- (b) ABC - Audit Bureau Circulation
- (c) Sponsorships in Media Industry
- (d) Obscene Advertisements
- (e) Price War
- (f) Economy of TV Channels

[4112]-1111/1

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1111

मराठी रूपांतर

पेपर - ११

माध्यम व्यवस्थापन व निर्मिती

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वृत्तपत्र हा संवेदनशील उत्पादन प्रकार असून एक छोटीशी चूक ही माध्यमाची प्रतिमा बिघडवू शकते. या विधानावर सोदाहरण चर्चा करा. [15]

किंवा

प्र.1) वृत्तपत्रातील विविध विभागांच्या कामांचे स्वरूप विशद करा [15]

प्र.2) माध्यम बाजारातील स्पर्धेमुळे वृत्तपत्रे व टीव्ही वाहिन्या क्रिकेट, सेक्स व सिनेमा गॉसिप हा मसाला वापरत आहेत. या विधानावर टिप्पणी करा. [15]

किंवा

प्र.2) डीटीपी व पानमांडणी विभागाचे वृत्तपत्रातील महत्त्व स्पष्ट करा. वृत्तपत्रातील पाने लावण्यासाठी कोणत्या आज्ञावलींचा (सॉफ्टवेअर्स) वापर केला जातो ? [15]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार) [20]

- (अ) मोबाईलवरील वृत्तसेवा
- (ब) ऑडिट ब्युरो सर्व्युलेशन (एबीसी)
- (क) माध्यम उद्योगातील प्रायोजकता
- (ड) अश्लील जाहिराती
- (इ) किंमत युद्ध
- (फ) दूरचित्रवाणी वाहिन्यांचे अर्थकारण

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-112

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम) परीक्षा - 2012

प्रश्नपत्रिका क्रमांक - 2

पत्रकारितेची मूलतत्त्वे व माध्यमविषयक कायदे

(जुना अभ्यासक्रम)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न अनिवार्य.
- (2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) भारतातील अभिव्यक्ती स्वातंत्र्याच्या जपणुकीसाठी पत्रकारांनीही आचारसंहिता पाळणे आवश्यक आहे, या विधानाची चर्चा करा. [15]

किंवा

प्र.1) इलेक्ट्रॉनिक प्रसारमाध्यमांमुळे भारतात वृत्तपत्रांचे स्थान व प्रभाव याला फार मोठा धक्का बसला नाही, याची कारणे स्पष्ट करा. [15]

प्र.2) माहिती अधिकाराचा कायदा हे पत्रकारांच्या हातातील प्रभावी अस्त्र आहे, पण त्याचा वापर जनहितासाठी केला पाहिजे या विधानाची चर्चा करा. [15]

किंवा

प्र.2) बदनामीपासून संरक्षणासाठी असलेल्या कायदेशीर तरतूदींची माहिती द्या. [15]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार)

[20]

- (अ) भारतीय राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये
 - (ब) लोकशाहीत चौथ्या स्तंभाचे महत्त्व
 - (क) प्रेस कौन्सिल
 - (ड) पेड न्यूज
 - (इ) वाचकांचा दबावगट
 - (फ) बातमीतील वस्तुनिष्ठता
 - (ग) वृत्तसंपादकाची भूमिका
 - (ह) वृत्तपत्रातील लेखन व ललित साहित्य यातील फरक
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-113

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम) परीक्षा - 2012

प्रश्नपत्रिका क्रमांक - 3

वृत्तसंकलन (थिअरी) व (प्रात्यक्षिक)

(जुना अभ्यासक्रम)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न अनिवार्य.
- (2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) बातमीदाराला वृत्तपत्राची ज्ञानेंद्रिये म्हणतात, या विधानाची सोदाहरण चर्चा करा. [20]

किंवा

प्र.1) बातम्यांचे विविध विषय कोणते असतात, त्यासाठी कुठले स्रोत वापरले जातात याची माहिती द्या. [20]

प्र.2) चांगल्या बातमीचे घटक कुठले असतात व आजच्या वृत्तपत्रात त्यांचा वापर केला जातो किंवा नाही याबाबत चर्चा करा. [15]

किंवा

प्र.2) बातमी लेखनातील सहा 'क' कारांचे महत्त्व स्पष्ट करा. [15]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन)

[10]

- (अ) उलटा त्रिकोण
- (ब) बातमीदाराचे संदर्भ ग्रंथालय
- (क) बातमीमूल्य
- (ड) बातमीची भाषाशैली

प्र.4) पुढे दिलेल्या पत्रकाच्या आधारे बातमी लिहा :

[05]

पत्रक (प्रसिद्धीसाठी)

आज गुरुवार दिनांक २३ फेब्रुवारी, २०१२ रोजी सकाळी ११ वाजता येथील पुणे श्रमिक पत्रकार संघाच्या सभागृहात विक्रीस्रोत या संकेतस्थळाचे प्रकाशन संगणक तज्ञ अतुल कोठडिया यांच्या हस्ते करण्यात आले. विक्रीस्रोत या संकेतस्थळामुळे मराठी भाषकांना माहितीचे एक नवे दालन खुले झाले आहे असे ते म्हणाले. हे संकेतस्थळ तयार करण्यासाठी मुंबई आयआयटीच्या तज्ञ व्यक्तींनी मदत केली असून त्यांनी विकिपीडियाचा वापर कसा करावा याची माहिती कॉम्प्युटरवर दिली. यावेळी विकिपीडियावरील माहितीत काहीवेळा चुका असण्याची शक्यता असते त्यामुळे त्याचा वापर काळजीपूर्वक करायला हवा, असे प्रमुख पाहुणे श्री कोठडिया यांनी सांगितले. यावेळी प्रचंड संख्येने लोक उपस्थित होते त्यात विद्यार्थ्यांचे प्रमाण अधिक होते.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 6]

[Total No. of Printed Pages : 3+1

[4112]-114

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम) परीक्षा - 2012

प्रश्नपत्रिका क्रमांक - 4

(अ) संपादन, अग्रलेख व वृत्तपत्रीय लेखन (थिअरी)

(ब) संपादन, अग्रलेख व वृत्तपत्रीय लेखन (प्रात्यक्षिक)

(जुना अभ्यासक्रम)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :

(1) सर्व प्रश्न अनिवार्य.

(2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) वृत्तपत्रात रात्रपाळीचा मुख्य उपसंपादक अप्रत्यक्षपणे संपूर्ण अंकाचे सूत्रसंचालन करीत असतो, या विधानाची सोदाहरण चर्चा करा. [20]

किंवा

प्र.1) वृत्तदालनात काम करताना नवीन तंत्रज्ञानामुळे बातमीदारांनाही विविध कौशल्ये आत्मसात करणे गरजेचे आहे, यावर तुमचे मत स्पष्ट करा. [20]

प्र.2) संपादकीय पान हेच जनमत तयार करण्यात हातभार लावत असते, हे विधान स्पष्ट करून उत्तम अग्रलेखाची चार गुणवैशिष्ट्ये सांगा. [20]

किंवा

प्र.2) अग्रलेख व वृत्तपत्रातील इतर लेख यात नेमका काय फरक असतो हे सांगून संपादकीय पान वृत्तपत्रात कशासाठी गरजेचे असते ते स्पष्ट करा. [20]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार)

[20]

- (अ) स्फुट लेखन
- (ब) वृत्तपत्रांची भाषाशैली
- (क) इंटरनेट वरील माहितीचा संदर्भासाठी वापर
- (ड) छायाचित्राचे महत्त्व
- (इ) वृत्तपत्रातील संमिश्र मांडणी
- (फ) बातमीचे स्रोत

प्र.4) पुढील बातम्यांमधून काही बातम्या निवडून पहिल्या पानाची रचना करा. त्यासाठी डमी शीटचा वापर करा. हवामान, व्यंगचित्र, छायाचित्रे यांची जागाही दाखवणे आवश्यक आहे :

[20]

- (१) पाकिस्तानातील बॉम्बस्फोटात १८ ठार
- (२) अजित पवार यांची पोलिसप्रमुखांवर टीका
- (३) राज्यात बाबांना केंद्राचे अभय
- (४) बस स्थानकातून पळवलेल्या एसटीला अपघात तीन ठार
- (५) निवडणुकीनंतर राज ठाकरे बनले किंगमेकर
- (६) दहावीच्या परीक्षेला प्रारंभ नुसता फोटो (४ कॉलम)
- (७) कीटकनाशकांचा अंश सापडल्याने नाशिकची द्राक्षे युरोपात नाकारली
- (८) पुणे महापालिकेत अखेर राष्ट्रवादीचा महापौर

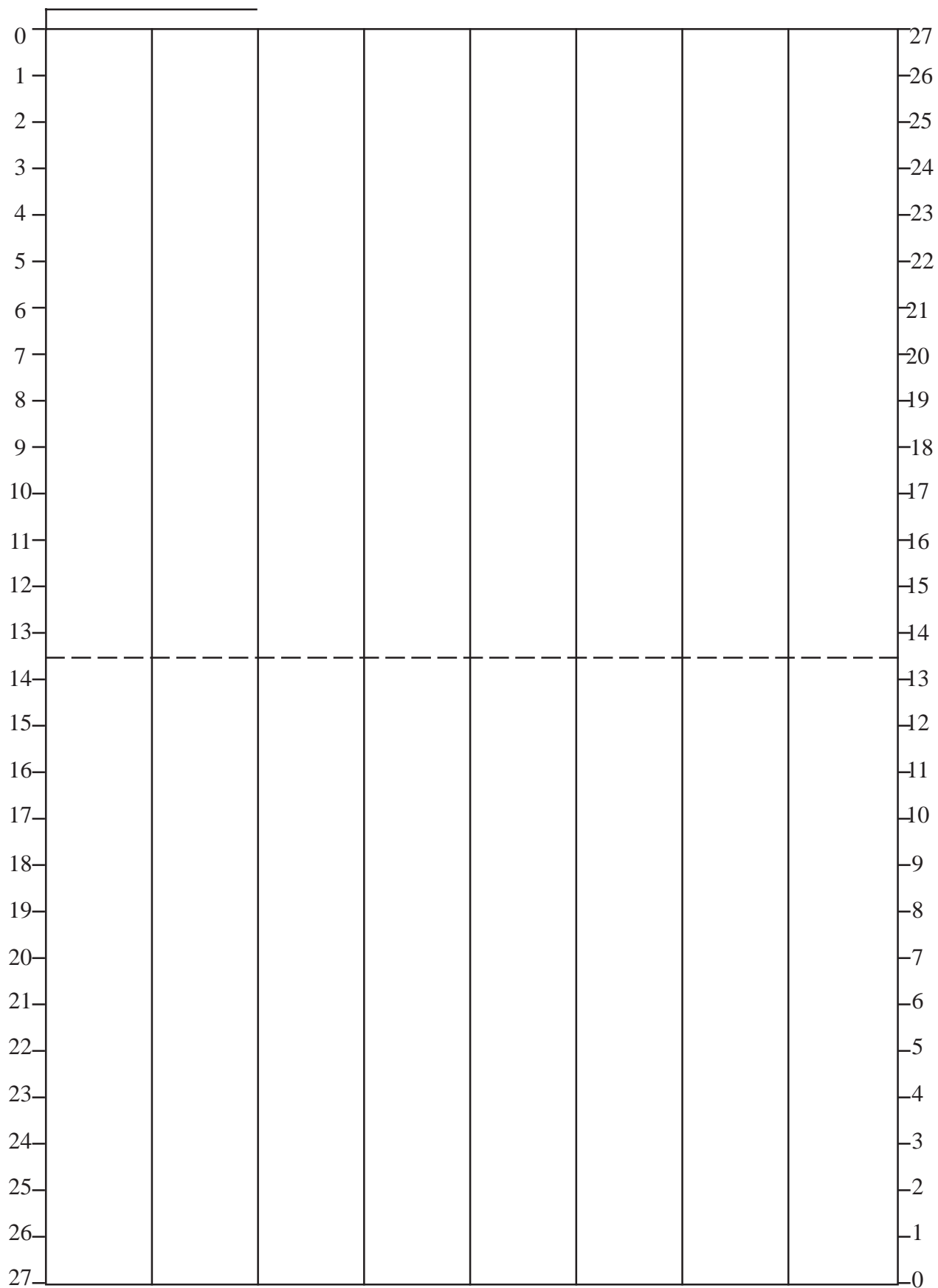
प्र.5) राज्य पातळीवरील दैनिकांत तुम्ही साहित्य पुरवणीचे संपादन करित आहात तर अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाच्या निमित्ताने विविध पैलू विचारात घेऊन तुम्ही लेखांचे नियोजन कसे कराल, या पुरवणीचा संकल्पना आराखडा स्पष्ट करा. [10]

प्र.6) पुढील बातमीचे संपादन करून परिपूर्ण शीर्षक द्या. [10]

पुणे २५ फेब्रुवारी - (प्रतिनिधी)

इलेक्ट्रॉनिक मीटर सक्तीच्या विरोधात शिक्षा पंचायतीने पुकारलेल्या शिक्षा बंदमुळे शनिवारी नागरिकांचे खूपच हाल झाले. भर उन्हात शिक्षा न मिळाल्याने नागरिकांना पीएमपीएलच्या बसची वाट बघत थांबावे लागले. शिक्षा बंद असल्याने प्रवाशांची बसला गर्दी होती.

रिश्कांना इलेक्ट्रॉनिक मीटर सक्तीचे करण्याचा निर्णय राज्य सरकारने घेतला असून त्याला रिश्का संघटनांनी विरोध केला आहे. रिश्का पंचायतीने आंदोलनाची हाक दिल्यानंतर शनिवारी दुपारी १२ ते संध्याकाळी सहा वाजेपर्यंत रिश्का बंद ठेवण्यात आल्या होत्या. अचानक पुकारलेल्या या संपामुळे स्वारगेट, शिवाजीनगर, पुणे स्टेशन परिसरात परगावाहून आलेल्या नागरिकांना सार्वजनिक वाहतूक व्यवस्थेचा आधार घ्यावा लागला. बारावीची परीक्षा सुरु असल्याने विद्यार्थ्यांचेही हाल झाले. संपकाळातही काही भागात रिश्का सुरु होत्या पण त्यांनी परिस्थितीचा गैरफायदा घेत प्रवाशांकडून जादा पैसे उकळले.

[4112]-114/4

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-115

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम) परीक्षा - 2012

प्रश्नपत्रिका क्रमांक - 5

संज्ञापनशास्त्राची ओळख व विकास पत्रकारिता

(जुना अभ्यासक्रम)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न अनिवार्य.
- (2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) दृक्-श्राव्य माध्यमांमुळे वृत्तपत्रात जे परिणाम घडून आले त्यांची सोदाहरण चर्चा करा. [15]

किंवा

प्र.1) मोबाइल व आयपॅड यासारख्या साधनांमुळे अप्रत्यक्ष संज्ञापन वाढले असले तरी ते आभासी आहे, त्यातून माणसातील खरे संबंध वाढत नाहीत, या विधानावर चर्चा करा. [15]

प्र.2) राष्ट्रीय विकासाची संकल्पना स्पष्ट करून विकासाच्या प्रक्रियेतील दूरचित्रवाणी माध्यमाचे स्थान विशद करा. [15]

किंवा

प्र.2) ग्रामीण विकासात जिल्हा वृत्तपत्रांनी तसेच स्थानिक वाहिन्यांनी कुठली भूमिका पार पाडली याचा टीकात्मक आढावा घ्या. [15]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार)

[20]

- (अ) स्त्रियांच्या सामाजिक समस्यांवरील बातम्या
 - (ब) पर्यावरण आंदोलनात स्वयंसेवी संस्था (एनजीओ)ची भूमिका
 - (क) बोली भाषांच्या जतनाची गरज
 - (ड) डिजिटल पुस्तके
 - (इ) शहरातील लोकसंख्येचे केंद्रीकरण
 - (फ) देहबोलीतून संज्ञापन
 - (ग) नवमाध्यमे
 - (ह) जनमतावर वृत्तपत्रांचा प्रभाव
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-116

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम) परीक्षा - 2012

प्रश्नपत्रिका क्रमांक - 6

वृत्तपत्रनिर्मिती व व्यवस्थापन, जनसंपर्क व जाहिरात

(जुना अभ्यासक्रम)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न अनिवार्य.
- (2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) वृत्तपत्रातील विविध विभाग कोणते हे सांगून त्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा. वृत्तपत्राची विश्वासार्हता वाढवणे ही संपादकीय विभागाची जबाबदारी असते, याबाबत चर्चा करा. [20]

किंवा

प्र.1) वृत्तपत्रनिर्मिती ही इतर उत्पादनांपेक्षा वेगळी असते, त्यामुळेच त्यात नित्यनूतनता असते, या विधानाची सोदाहरण चर्चा करा. [20]

प्र.2) वृत्तपत्रांपुढे सध्या स्पर्धेत टिकून राहण्यासाठी कोणती आव्हाने आहेत, त्यात चोवीस तास वृत्तवाहिन्यांच्या स्पर्धेला तोंड देण्यासाठी उपाययोजना सूचवा. [20]

किंवा

प्र.2) संगणकामुळे वृत्तपत्रनिर्मितीत अनेक बदल घडून आले, त्यामुळे पत्रकारितेच्या मूलभूत तत्वांपेक्षा तांत्रिक बाबींना तुलनेने जास्त महत्त्व आले, या विधानावर तुमची मते मांडा. [20]

प्र.3) एखाद्या कंपनीची गृहपत्रिका (हाऊस जर्नल) हा जनसंपर्काचा तसेच प्रतिमा निर्मितीचा उत्तम मार्ग असतो हे विधान स्पष्ट करून गृहपत्रिका प्रभावी होण्यासाठी कोणती गुणवैशिष्ट्ये त्यात असावीत हे स्पष्ट करा. [20]

किंवा

प्र.3) आजच्या उदारीकरणाच्या काळात जनसंपर्कासाठी आचारसंहिता असावी असे तुम्हाला वाटते काय, जनसंपर्क अधिकाऱ्याकडे कुठली गुणवैशिष्ट्ये असावी यावर सोदाहरण चर्चा करा. [20]

प्र.4) एखाद्या वृत्तपत्राच्या संपादकीय धोरणावर त्याचे प्रभाव टाकणारे अनेक घटक असतात, त्यात वाचकांच्या गरजा मात्र दुर्लक्षित राहतात या विधानाचे स्पष्टीकरण करा. [20]

किंवा

प्र.4) एखाद्या उत्पादनाच्या जाहिरातीसाठी सुयोग्य माध्यमाची निवड कुठल्या निकषांच्या आधारे केली जाते, नवीन मोबाइलची जाहिरात करण्यासाठी कुठल्या प्रसारमाध्यमांचा उपयोग कराल याचा नियोजन आराखडा तयार करा. [20]

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार) [20]

- (अ) आदर्श संपादकाची गुणवैशिष्ट्ये
- (ब) वृत्तपत्रातील पानांच्या मांडणीसाठी सॉफ्टवेअर्स
- (क) मोबाइलचा वृत्तपत्रातील वापर
- (ड) पत्रकार परिषद
- (इ) जाहिरातीतील फसवेगिरी
- (फ) बाजारपेठेचा आढावा
- (ग) वृत्तपत्रात डेडलाइनचे कमी होत चाललेले महत्त्व

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-117

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम) परीक्षा - 2012

प्रश्नपत्रिका क्रमांक - 7

नभोवाणी व दूरचित्रवाणी माध्यमांची ओळख

(जुना अभ्यासक्रम)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न अनिवार्य.
- (2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) स्वातंत्र्यकाळापासून भारतातील नभोवाणीच्या विकासाचा आढावा घ्या. [10]

किंवा

प्र.1) नभोवाणीसाठी मुलाखतीचे तंत्र स्पष्ट करा आणि पंधरा मिनिटांच्या एका मुलाखतीच्या कार्यक्रमाचा आराखडा तयार करा. [10]

प्र.2) दूरचित्रवाणी वाहिन्यांच्या भारतातील वाटचालीचा टीकात्मक आढावा घ्या. [10]

किंवा

प्र.2) चोवीस तास दूरचित्रवाणी वृत्तवाहिन्या खरोखर आवश्यक आहेत की नाही याबाबत तुमची मते स्पष्ट करा. [10]

प्र.3) दूरचित्रवाणीचे वार्ताकन व वृत्तपत्रातील वार्ताकन यातील फरक स्पष्ट करा. [10]

किंवा

प्र.3) दूरचित्रवाणीवरील कार्यक्रमांचे प्रकार सांगा. त्यातील एका प्रकारासाठी आराखडा थोडक्यात तयार करा. [10]

[4112]-117

1

P.T.O.

प्र.4) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार)

[20]

- (अ) नभोवाणीतील वृत्तसंपादन
 - (ब) रेडिओ जॉकी
 - (क) प्रसारभारती
 - (ड) साउंड बाइट
 - (इ) तुमचा आवडता अँकर
 - (फ) दूरचित्रवाणीवरील बातम्यांचे विषय
 - (ग) प्रादेशिक बातम्या
 - (ह) विविध भारती
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-118

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम) परीक्षा - 2012

प्रश्नपत्रिका क्रमांक - 8

चालू घडामोडी

(जुना अभ्यासक्रम)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न अनिवार्य.
- (2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) प्रादेशिकतावादाची संकल्पना स्पष्ट करा. [15]

किंवा

प्र.1) अण्णा हजारे यांच्या आंदोलनामुळे भ्रष्टाचाराच्या मुद्यावर जनजागृती झाली, या विधानाची चर्चा करा. [15]

प्र.2) महाराष्ट्रासारख्या प्रगत राज्यात मुलींचे प्रमाण घटत आहे, याची कारणे स्पष्ट करून ही समस्या दूर करण्यासाठी सरकारने केलेल्या उपाययोजना सांगा. [15]

किंवा

प्र.2) भारत-पाकिस्तान संबंधात दहशतवादाच्या समस्येमुळे अडथळे निर्माण झाले आहेत, त्याची चर्चा करा. [15]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार)

[20]

- (अ) लष्करप्रमुखांच्या जन्मतारखेचा वाद
 - (ब) भारताची क्रिकेटमधील निराशाजनक कामगिरी
 - (क) देवआनंद
 - (ड) न्या. मार्कंडेय काटजू
 - (इ) फेसबुक
 - (फ) प्रादेशिक पक्षांचे महत्त्व
 - (ग) कोलावरी गाण्याची लोकप्रियता
 - (ह) सलमान रश्दी
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-1201

M.A.M.C.J. (Second Year) Examination - 2012

PAPER - I

ADVANCED REPORTING AND EDITING

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 75

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

Q.1) "Total Objectivity in News Reporting is not possible." Discuss. [15]

OR

Q.1) Media cannot afford to ignore credibility and accuracy in its race to increase TRP and Circulation. Discuss. [15]

Q.2) "Indian Media is spreading superstitions." Express your opinion. [15]

OR

Q.2) Explain difference between Reporting for News Channels and Newspapers. [15]

Q.3) Write an analytical news on 'Union Budget - 2012-13'. [15]

OR

Q.3) Write a Newsletter on Performance of Maharashtra Navnirman Sena in various Municipal Corporations Elections. [15]

Q.4) Examine impact of Technology on Editorial Department. [15]

OR

Q.4) Explain new role of Newspaper Editor. [15]

[4112]-1201

1

P.T.O

Q.5) Write short notes : (Any Three)

[15]

- (a) News Distortion
 - (b) Readership Survey
 - (c) Erased Deadlines
 - (d) Investigative Reporting
 - (e) Reporting Election Results
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-1201

मराठी रूपांतर

पेपर - १

प्रगत वार्ताकन आणि संपादन

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 75

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) “वार्ताकनात संपूर्ण वस्तुनिष्ठता शक्य नाही.” चर्चा करा. [15]

किंवा

प्र.1) टीआरपी आणि वितरण वाढविण्याच्या स्पर्धेत विश्वासाहता आणि अचूकता याकडे दुर्लक्ष करणे माध्यमांना परवडणारे नाही. चर्चा करा. [15]

प्र.2) “भारतीय माध्यमे अंधश्रद्धा पसरवत आहेत.” तुमचे मत मांडा. [15]

किंवा

प्र.2) वृत्तवाहिन्या आणि वृत्तपत्रे यांच्यासाठी केल्या जाणाऱ्या वार्ताकनातील फरक स्पष्ट करा. [15]

प्र.3) केंद्रीय अर्थसंकल्प २०१२-१३वर एक विश्लेषणात्मक बातमी लिहा. [15]

किंवा

प्र.3) विविध महापालिका निवडणुकांत महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेची कामगिरी यावर एक वार्तापत्र लिहा. [15]

[4112]-1201

3

P.T.O.

प्र.4) “संपादकीय विभागावर तंत्रज्ञानाचा प्रभाव.” यावर परीक्षण करा. [15]

किंवा

प्र.4) वृत्तपत्र संपादकाची नवीन भूमिका स्पष्ट करा. [15]

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही तीन) [15]

(अ) विपर्यस्त बातमी

(ब) वाचक पाहणी

(क) पुसलेल्या डेडलाइन्स

(ड) शोध वार्ताकन

(इ) निवडणूक निकालांचे वार्ताकन

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1202

M.A.M.C.J. (Second Year) Examination - 2012

PAPER - II

RADIO JOURNALISM AND PRODUCTION

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Discuss nature and organisation of a Radio News Room. **[15]**

OR

Q.1) Explain Organisational Set-up of All India Radio. **[15]**

Q.2) What are the qualities of a Good News Reader ? Explain role and functions of a News Reader in a News Bulletin Production. **[15]**

OR

Q.2) Do you agree that Radio became popular because of private FM Channels ? If yes, why ? If no, why ? **[15]**

Q.3) Write short notes : **(Any Four)** **[20]**

- (a) Phone in Programs
- (b) O.B. Production
- (c) Radio Jockey
- (d) Commercial Broadcast Service
- (e) Radio Spot/Commercials
- (f) Running Commentary

[4112]-1202/1

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1202

मराठी रूपांतर

पेपर - २

नभोवाणी पत्रकारिता आणि निर्मिती

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्र.1) नभोवाणी वार्ताकक्षाचे स्वरूप आणि रचना स्पष्ट करा. [15]
किंवा
- प्र.1) आकाशवाणीचे संस्थात्मक स्वरूप स्पष्ट करा. [15]
- प्र.2) चांगल्या वृत्तनिवेदकाची गुणसंपदा स्पष्ट करा. तसेच नभोवाणी वार्तापत्र निर्मितीमधील त्याची भूमिका आणि कार्य स्पष्ट करा. [15]
किंवा
- प्र.2) खाजगी एफ.एम. वाहिन्यांच्या आगमनानंतर नभोवाणी माध्यम अधिक लोकप्रिय झाले. या विधानाशी तुम्ही सहमत आहात काय ? असाल तर, का ? नाही तर, का ? [15]
- प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार) [20]
(अ) फोन इन कार्यक्रम
(ब) ओ.बी. प्रॉडक्शन
(क) रेडिओ जॉकी
(ड) जाहिरात प्रसारण सेवा
(इ) नभोवाणी जाहिरात
(फ) धावते समालोचन

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1203

M.A.M.C.J. (Second Year) Examination - 2012

PAPER - III

TELEVISION JOURNALISM AND PRODUCTION

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Why is Visualisation the key to a good TV Production ? How far is Visualisation important in News Coverage ? **[15]**

OR

Q.1) What do you understand by the term Video Editing ? Discuss new trends in Video Editing. **[15]**

Q.2) What are the skills required to become a good Video Journalist ? **[15]**

OR

Q.2) Discuss various formats of Television Programmes. Give suitable examples. **[15]**

Q.3) Write short notes : **(Any Four)** **[20]**

- (a) Prime Time
- (b) Voice Over
- (c) Art of TV Interviewing
- (d) TV Documentary
- (e) Television Commercial
- (f) Local Cable News

[4112]-1203/1

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1203

मराठी रूपांतर

पेपर - ३

दूरचित्रवाणी पत्रकारिता आणि निर्मिती

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्र.1) चांगल्या चित्रवाणी कार्यक्रम निर्मितीसाठी दृश्यांच्या माध्यमातून (व्हिज्युअलायझेशन) महत्त्वाचे का आहे ? वार्ताकनात त्याचे महत्त्व किती ? [15]
किंवा
- प्र.1) व्हीडिओ एडिटिंग म्हणजे काय ? यातील नव्या तंत्रज्ञान तसेच नव्या प्रवाहांची चर्चा करा. [15]
- प्र.2) दूरचित्रवाणी कार्यक्रमांचे विविध प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा. [15]
किंवा
- प्र.2) चांगला दूरचित्रवाणी पत्रकार होण्यासाठी आवश्यक असलेली गुण-कौशल्ये कोणती ? [15]
- प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार) [20]
(अ) प्राइम टाइम
(ब) व्हाईस ओव्हर
(क) दूरचित्रवाणी मुलाखतीची कला
(ड) दूरचित्रवाणी माहितीपट
(इ) दूरचित्रवाणी जाहिरात
(फ) स्थानिक केबल वार्ता

[4112]-1203/2

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1204

M.A.M.C.J. (Second Year) Examination - 2012

PAPER - IV

APPLIED MARKETING AND CORPORATE COMMUNICATION

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

Q.1) How an Advertisement on Television is different from in Newspaper ?
Explain. **[15]**

OR

Q.1) Enlist different types of Copies. Describe any three of them. **[15]**

Q.2) How has the Internet changed practices of Public Relations ?
Discuss. **[15]**

OR

Q.2) What are the tools available to Public Relations Officer ? Explain
in brief. **[15]**

Q.3) Write short notes : **(Any Four)** **[20]**

- (a) House Journal
- (b) Political Advertisement
- (c) Central Idea in Advertisement Copy
- (d) Media Planning (Advertisement)
- (e) Planning of P.R. Campaign
- (f) Social Responsibility

[4112]-1204/1

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1204

मराठी रूपांतर

पेपरा - ४

उपयोजित विपणन आणि कंपनी संज्ञापन

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वृत्तपत्रातील जाहिरातीपेक्षा दूरचित्रवाणीवरील जाहिरात वेगळी कशी असते ? स्पष्ट करा. [15]

किंवा

प्र.1) जाहिरात मसुद्यांच्या (कॉपी) विविध प्रकारांची यादी करा. त्यापैकी कोणत्याही तीन प्रकारांचे वर्णन करा. [15]

प्र.2) इंटरनेटने जनसंपर्क व्यवसायात कसा बदल झाला आहे ? चर्चा करा. [15]

किंवा

प्र.2) जनसंपर्क अधिकाऱ्यासाठी उपलब्ध असलेली साधने कोणती ? थोडक्यात स्पष्ट करा. [15]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही तीन) [20]

(अ) गृहपत्रिका

(ब) राजकीय जाहिराती

(क) जाहिरात मसुद्याची (कॉपी) मध्यवर्ती कल्पना

(ड) माध्यम नियोजन (जाहिराती)

(इ) जनसंपर्क मोहिमेचे नियोजन

(फ) सामाजिक जबाबदारी

[4112]-1204/2

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-1205

M.A.M.C.J. (Second Year) Examination - 2012

PAPER - V

COMMUNICATION RESEARCH

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 75

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

Q.1) What is Scientific Research ? Give any five characteristics of Science. [15]

OR

Q.1) What is Research ? Explain steps involved in Research Process with suitable examples. [15]

Q.2) Explain, why it is necessary to study Effects of Mass Media on its Audience ? Explain in detail. [15]

OR

Q.2) Compare Qualitative and Quantitative Approach of Research. [15]

Q.3) What is Sampling ? Why it is required ? Explain various Probability and Non-probability Sampling Techniques with suitable examples. [15]

OR

Q.3) What is Content Analysis ? Explain steps involved in Content Analysis. [15]

Q.4) Prepare a Preliminary Research Design for **any one** of the following research topics : (research design must contain a brief note on relevance/ importance of topic, research method to be used, sample size and sampling method, time and money estimates.) **[15]**

- (a) Portrayal of Women in Newspapers
- (b) Communication Strategy of a 'House Journal'
- (c) Audience Perception of TV Reality Shows
- (d) Media Habits of Senior Citizens

Q.5) Write short notes : (**Any Three**) **[15]**

- (a) Reliability and Validity
 - (b) Review of Literature
 - (c) Applied Research
 - (d) Observation
 - (e) Ethics in Media Research
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-1205

मराठी रूपांतर

पेपर - ५

संज्ञापन संशोधन

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 75

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वैज्ञानिक संशोधन म्हणजे काय ? विज्ञानाची कोणतीही पाच वैशिष्ट्ये सांगा. [15]

किंवा

प्र.1) संशोधन म्हणजे काय ? संशोधन प्रक्रियेच्या टप्प्यांचे उदाहरणासहित स्पष्टीकरण करा. [15]

प्र.2) प्रसार माध्यमांना त्यांच्या ग्राहकांवर होणाऱ्या परिणामांचा अभ्यास करणे का आवश्यक आहे ? सविस्तर स्पष्ट करा. [15]

किंवा

प्र.2) संशोधनाच्या संख्यात्मक आणि गुणात्मक दृष्टिकोनाची तुलना करा. [15]

प्र.3) नमूना निवड म्हणजे काय ? ती का आवश्यक असते ? विविध संभाव्यता आणि असंभाव्यता नमूना निवड पद्धतीचे उदाहरणासह स्पष्टीकरण करा. [15]

किंवा

[4112]-1205

3

P.T.O

प्र.3) आशय विश्लेषण म्हणजे काय ? आशय विश्लेषणाच्या विविध टप्प्यांचे स्पष्टीकरण करा. [15]

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयाचा संशोधन आराखडा तयार करा. या आराखड्यात पुढील बाबी असणे आवश्यक : (विषयाचे महत्त्व/समर्पकता, संशोधन पद्धत, नमून्याचा आकार आणि नमूना निवड पद्धत, वेळ आणि खर्च यांचा अंदाज) [15]

- (अ) वृत्तपत्रांतील महिलांचे चित्रण
- (ब) गृहपत्रिकेची संज्ञापन रणनीती
- (क) दूरचित्रवाणीवरील वास्तवदर्शी कार्यक्रमाचे ग्राहकांना झालेले आकलन
- (ड) ज्येष्ठ नागरिकांच्या माध्यम सवयींचा अभ्यास

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही तीन) [15]

- (अ) विश्वसनीयता आणि वैधता
- (ब) संदर्भ साहित्याचा आढावा
- (क) उपयोजित संशोधन
- (ड) निरीक्षण
- (इ) माध्यम संशोधनातील नैतिकता

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-1206

M.A.M.C.J. (Second Year) Examination - 2012

PAPER - VI

CURRENT AFFAIRS (PART-II)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Social Networking Sites are experiencing invisible pressures from Government. Do you think, it is an attempt to marginalize Freedom of Expression. Explain with current scenario. **[15]**

OR

Q.1) "Rahul Gandhi failed as a leader in Uttar Pradesh Assembly Elections and it has blocked his progress towards Prime Ministership." Evaluate his political stint critically. **[15]**

Q.2) IPL Cricket and Entertainment Channels are competing with each other for viewership. Give an account of such attempts made by TV Channels and IPL. **[15]**

OR

Q.2) "Maharashtra Navnirman Sena can be a strong political option in the State Politics." Comment on this statement in the context of Municipal Corporation Elections Results. **[15]**

Q.3) Write short notes : (Any Four)

[20]

- (a) Soumitra Chatterjee
 - (b) Dalai Lama
 - (c) Aung San Sue Ki
 - (d) Face Book
 - (e) Poverty Line
 - (f) Pornography Scandal in Karnataka and Gujarat Assembly
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-1206

मराठी रूपांतर

पेपार - ६

चालू घडामोडी (भाग - २)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) सोशल नेटवर्किंग साइट्सवर सरकारचा अप्रत्यक्ष दबाव असून तो अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य संकुचित करण्याचा एक प्रयत्न आहे. असे तुम्हाला वाटते काय ? सोदाहरण चर्चा करा. [15]

किंवा

प्र.1) “उत्तर प्रदेशातील विधानसभा निवडणुकीत राहुल गांधी यांचे नेतृत्व अपयशी ठरले, त्यामुळे त्यांचा पंतप्रधान बनण्याचा मार्ग खुंटला.” त्यांच्या राजकीय कारकिर्दीचा आढावा घेत स्पष्ट करा. [15]

प्र.2) “आयपीएल व करमणूकप्रधान दूरचित्रवाणी वाहिन्या प्रेक्षक वर्ग खेचण्यासाठी स्पर्धा करित आहेत.” हे विधान आयपीएल व दूरचित्रवाणी वाहिन्यांच्या उपाययोजनांसह स्पष्ट करा. [15]

किंवा

प्र.2) “महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना हा पक्ष राज्यात प्रमुख राजकीय पर्याय म्हणून उदयास येत आहे.” हे विधान महापालिका निवडणूक निकालांच्या आधारे स्पष्ट करा. [15]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार) [20]

(अ) सौमित्र चटर्जी

(ब) दलाई लामा

(क) ऑग सान स्यू की

(ड) फेस बुक

(इ) दारिद्र्यरेषा

(फ) गुजरात व कर्नाटक विधानसभेतील अश्लील चित्रफीत प्रकरण

Seat No.	
----------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1207

M.A.M.C.J. (Second Year) Examination - 2012

PAPER - VII

DEVELOPMENT COMMUNICATION

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

Q.1) “Without Communication, Development cannot be achieved.” Discuss with examples. **[15]**

OR

Q.1) What is Development ? What are the factors of Development ? Explain in detail. **[15]**

Q.2) Explain difference between Developed and Developing Societies. **[15]**

OR

Q.2) Discuss about problems in Communicating Developmental Message. **[15]**

Q.3) Write short notes : **(Any Four)** **[20]**

- (a) Community Radio
- (b) Development and Growth
- (c) Mahatma Gandhi’s Development Perspective
- (d) Effective Development Message
- (e) Documentary
- (f) Empowerment of Women

[4112]-1207/1

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4112]-1207

मराठी रूपांतर

पेपर-७

विकास संज्ञापन

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) “संज्ञापनाशिवाय विकास साध्य करता येत नाही.” उदाहरणांसह चर्चा करा. [15]

किंवा

प्र.1) विकास म्हणजे काय ? विकासाचे घटक कोणते ? सविस्तर स्पष्ट करा. [15]

प्र.2) विकसित आणि विकसनशील समाज यातील फरक स्पष्ट करा. [15]

किंवा

प्र.2) विकासविषयक संदेश पोहोचविण्यात येणाऱ्या समस्यांची चर्चा करा. [15]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार) [20]

(अ) कम्युनिटी रेडिओ

(ब) विकास आणि वाढ

(क) महात्मा गांधींचा विकास दृष्टिकोन

(ड) परिणामकारक विकास संदेश

(इ) अनुबोधपट (माहितीपट)

(फ) महिलांचे सबलीकरण

[4112]-1207/2

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 3

[4112]-1208

M.A.M.C.J. (Second Year) Examination - 2012

PAPER - VIII

(A) MEDIA AND SOCIETY

OR

(B) BUSINESS, FINANCIAL AND INDUSTRIAL JOURNALISM

OR

(C) FILM APPRECIATION

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction :

Figures to the right indicate full marks.

(A) MEDIA AND SOCIETY

Q.1) What role do the Media play in Indian Politics ? Do you think they influence Voters ? Justify your points. **[15]**

OR

Q.1) Critically examine 'Effects of Media on Society'. **[15]**

Q.2) Critically examine role of Media in Globalisation. **[15]**

OR

Q.2) What is Corporatisation of Media ? Is Indian Media being Corporatised ? State with examples. **[15]**

Q.3) Write short notes : **(Any Four)** **[20]**

(a) Folk Media

(b) Media and Religion

(c) Distorted Image of Women

(d) Research in Mass Media

(e) Right to Information Act and Media

(f) Election and Media

(B) BUSINESS, FINANCIAL AND INDUSTRIAL JOURNALISM

Q.1) Critically analyse main Tax Proposals in the Union Budget, 2012-13. [15]

OR

Q.1) “The Union Budget, 2012-13 will be successful to curb soaring prices of essential Commodities.” Do you agree with this statement ? Give your reasons. [15]

Q.2) Elaborate salient features of Indian Economy, underlining the changes in the last two decades. [15]

OR

Q.2) As a Reporter you were present at the Annual General Meeting of a Company. Write a news for your Newspaper in about 400 words. [15]

Q.3) Write short notes : **(Any Four)** [20]

- (a) Agro Journalism
- (b) Security Exchange Board of India (SEBI)
- (c) RBI's Credit Policy
- (d) Ethics in Business Journalism
- (e) Finance Commission
- (f) Initial Public Offer (IPO)

(C) FILM APPRECIATION

Q.1) Discuss your views about the Concept of Entertainment through Indian Cinema. Give proper examples. [15]

OR

Q.1) Explain in detail the different stages of Film Production. [15]

Q.2) Write a review on **any one** of the following films you have watched recently. Include cast and crew of the film : **[15]**

- (a) Dirty Picture
- (b) Rock Star
- (c) Deul
- (d) Shaala
- (e) The Artist

OR

Q.2) What are various aspects of a Film Review ? Elaborate with suitable examples. **[15]**

Q.3) Write short notes : **(Any Four)** **[20]**

- (a) Cinema in India
 - (b) Bollywood
 - (c) Changing Marathi Cinema
 - (d) Dadasaheb Phalke
 - (e) Parallel Cinema Movement
 - (f) Regional Cinema
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 3

[4112]-1208

मराठी रूपांतर

(अ) माध्यमे आणि समाज

किंवा

(ब) व्यावसायिक, आर्थिक आणि औद्योगिक पत्रकारिता

किंवा

(क) चित्रपट रसग्रहण

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(अ) माध्यमे आणि समाज

प्र.1) भारतीय राजकारणात माध्यमे कोणती भूमिका बजावतात ? माध्यमे मतदारांवर प्रभाव पाडतात, असे तुम्हास वाटते काय ? तुमच्या मुद्यांचे समर्थन करा. [15]

किंवा

प्र.1) 'समाजावर माध्यमांचे परिणाम' यावर सटीक परीक्षण करा. [15]

प्र.2) जागतिकीकरणाच्या प्रक्रियेत माध्यमांच्या भूमिकेचे सटीक परीक्षण करा. [15]

किंवा

प्र.2) माध्यमांचे कंपनीकरण म्हणजे काय ? भारतीय माध्यमांचे कंपनीकरण होत आहे काय ? तुमचे मत सोदाहरण मांडा. [15]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार)

[20]

- (अ) लोक माध्यमे
- (ब) माध्यमे आणि धर्म
- (क) महिलांची विपर्यस्त प्रतिमा
- (ड) जनमाध्यमात संशोधन
- (इ) माहितीचा अधिकार आणि माध्यमे
- (फ) निवडणुका आणि माध्यमे

(ब) व्यावसायिक, आर्थिक आणि औद्योगिक पत्रकारिता

प्र.1) केंद्रीय अर्थसंकल्प, २०१२-१३ मधील प्रमुख कर प्रस्तावांचे सटीक विश्लेषण करा. [15]

किंवा

प्र.1) “जीवनावश्यक वस्तूंच्या वाढत्या किंमतींना आळा घालण्यास केंद्रीय अर्थसंकल्प, २०१२-१३ यशस्वी ठरेल.” या विधानाशी तुम्ही सहमत आहात काय ? तुमची कारणे द्या. [15]

प्र.2) भारतीय अर्थव्यवस्थेची ठळक वैशिष्ट्ये विशद करा. गेल्या दोन दशकांतील बदलांवर भर द्या. [15]

किंवा

प्र.2) वार्ताहर म्हणून तुम्ही एका कंपनीच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेस उपस्थित होता. तुमच्या वर्तमानपत्रासाठी सुमारे ४०० शब्दांत बातमी लिहा. [15]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार)

[20]

- (अ) कृषी पत्रकारिता
- (ब) भारतीय रोखे व्यवहार मंडळ (सेबी)
- (क) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाचे पतधोरण
- (ड) व्यावसायिक पत्रकारितेतील नैतिकता
- (इ) वित्त आयोग
- (फ) प्रारंभिक जाहीर भागविक्री (आयपीओ)

(क) चित्रपट रसग्रहण

प्र.1) भारतीय चित्रपटाच्या माध्यमातून होणाऱ्या मनोरंजनाच्या संकल्पनेविषयी तुमचे विचार सोदाहरण स्पष्ट करा. [15]

किंवा

प्र.1) चित्रपट निर्मितीचे विविध टप्पे कोणते ते स्पष्ट करा. [15]

प्र.2) खालीलपैकी तुम्ही नुकत्याच पाहिलेल्या एका चित्रपटाचे परीक्षण करा. चित्रपटाचे कलाकार आणि तंत्रज्ञ यांची नावे ही लिहा : [15]

(अ) डर्टी पिक्चर

(ब) रॉक स्टार

(क) देऊळ

(ड) शाळा

(इ) द आर्टिस्ट

किंवा

प्र.2) चित्रपट परीक्षणाची विविध अंगे कोणती ते सोदाहरण स्पष्ट करा. [15]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार) [20]

(अ) भारतातील सिनेमा

(ब) बॉलिवूड

(क) बदलता मराठी सिनेमा

(ड) दादासाहेब फाळके

(इ) समांतर चित्रपट चळवळ

(फ) प्रादेशिक चित्रपट

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 6]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-2

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम) परीक्षा - 2012

प्रश्नपत्रिका क्रमांक - 2

वृत्तसंकलन व वृत्तलेखन

(नवा अभ्यासक्रम)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न आवश्यक.
- (2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) सविस्तर उत्तरे लिहा :

[20]

(अ) शोध पत्रकारिता म्हणजे काय ? शोधपत्रकाराने कोणती पथ्ये पाळणे आवश्यक आहे ?

किंवा

(ब) बातमीदाराच्या अंगी कोणते गुण असणे आवश्यक आहे ?

प्र.2) सविस्तर उत्तरे लिहा :

[20]

(अ) बातमीदाराने पाळावयाचे सामाजिक आणि वृत्तपत्रीय संकेत कोणते ?

किंवा

(ब) विकास पत्रकारिता आणि अन्वयार्थ पत्रकारिता यामधील परस्पर संबंध स्पष्ट करा.

[4112]-2

1

P.T.O.

प्र.3) वृत्तपत्रीय भाषेची वैशिष्ट्ये कोणती ? [15]

किंवा

प्र.3) उलटा त्रिकोण पद्धतीचा बातमी लेखनास काय उपयोग होतो ? [15]

प्र.4) जगातील प्रत्येक घटना हा बातमीचा विषय असतो, या विधानाची चर्चा करा. [15]

किंवा

प्र.4) बातमीचे पावित्र्य ही संकल्पना स्पष्ट करा. [15]

प्र.5) लोकरुची वार्ता म्हणजे काय ? [15]

किंवा

प्र.5) वार्तालेखनाची पूर्वतयारी म्हणून बातमीदाराने काय करावे ? [15]

प्र.6) टिपा लिहा : (कोणत्याही तीन) [15]

(अ) वेळमर्यादा

(ब) अपेक्षित बातम्या

(क) बातमीदाराचे संदर्भ ग्रंथालय

(ड) वार्तामूल्ये

(इ) वृत्तपत्रांचे प्रकार

(फ) ताजी बातमी

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 6]

[Total No. of Printed Pages : 3+1

[4112]-3

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम) परीक्षा - 2012

प्रश्नपत्रिका क्रमांक - 3

संपादन, अग्रलेख आणि वृत्तपत्रीय लेखन

(नवा अभ्यासक्रम)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न आवश्यक.
- (2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) उपसंपादकाच्या अंगी आवश्यक गुणसंपदा स्पष्ट करून तो बातमीवर संपादकीय संस्कार करताना कोणकोणत्या गोष्टीचे भान बाळगता, ते सविस्तर सांगा. [20]

किंवा

प्र.1) संपादकीय विभागाची रचना स्पष्ट करून प्रत्येक पदाचे महत्त्व सांगा. [20]

प्र.2) वृत्तपत्रीय लेखाचे विविध प्रकार सांगून प्रत्येकाचे थोडक्यात स्पष्टीकरण द्या. [20]

किंवा

प्र.2) अग्रलेख, वृत्तलेख आणि स्तंभलेखन यांतील फरक स्पष्ट करून त्यांच्या भाषशैलीविषयी विवेचन करा. [20]

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार)

[20]

- (अ) वृत्तसंपादकाच्या जबाबदाऱ्या
- (ब) बातमीचे मूल्य
- (क) शीर्षकांची कला
- (ड) वाचकांच्या पत्रव्यवहाराचे महत्त्व
- (इ) वृत्तपत्र मांडणीचे नवे तंत्रज्ञान
- (फ) अग्रलेख : वृत्तपत्राचा आवाज
- (ग) संदर्भ साहित्याचे महत्त्व

प्र.4) पुढील बातम्यांमधून काही बातम्या प्राधान्यक्रमाने निवडून पान १ची रचना करा. त्यासाठी 'डमी शीट'चा वापर करावयाचा आहे. छायाचित्र, व्यंगचित्र, हवामान यांच्या जागा दाखविणेही आवश्यक आहे.

[20]

- काँगोमध्ये स्फोटात २०६ ठार
- उत्तर प्रदेशात काँग्रेसचे दोन्ही डगरींवर हात
- अमिताभ यांच्या प्रकृतीत सुधारणा
- शिक्षकांच्या विरोधापुढे राज्य मंडळ झुकले
- टेंपो अपघातात सात वारकरी ठार
- कबड्डी वर्ल्डकपवर भारतीय महिलांची पकड
- नव्या कामगार धोरणात वेतनवाढीची शिफारस
- पदयात्रींना अवघ्या ३० रुपयांत विमा कवच

प्र.5) पुढील बातमीचे संपादन करून मजकुराला योग्य शीर्षक द्या :

[10]

पाचोरा : तालुक्यातील वाकडी शीवारातील सुरू असलेल्या विहिर खोदकामात हीरे सापडत असल्याची कूजबुज पसरल्याने एकच खळबळ पंचक्रोशित उडाली. या प्रकरणी तालुका प्रशासनाने गंभीर दखल घेऊन घटनास्थळाचा पंचनामा केला असून, या विहीरित बिलोरी स्फटीकांचा दगड आढळून आल्याची माहिती प्रशासनाला मिळाली आहे. त्यावरून तहसीलदारांनी आज भेट देऊन खोदकाम थांबविण्याचे आदेश दिले आहेत.

करीम कादर कहाटकर यांच्या शेतात विहीरिचे खोदकाम सुरु होते. गेल्या ४-५ दिवसांपासून या शेतातून रात्रीच्या सुमारास एका पांढऱ्या रंगाच्या मोटारीतून काहीतरी वाहून नेले जात असल्याचे नागरीकांनी पाहिले आणि परिसरातील ग्रामस्थांमध्ये कूजबुज सुरु झाली. दरम्यान, एक टेंपोभरून हा दगड अजिंठा येथे रवाना झाल्याची अफवा पसरल्याने या परिसरात कुतूहल निर्माण झाले. याबाबत तालुका प्रशासन पुरातत्त्व विभागाकडून व खनिज तज्ज्ञांकडून पडताळणी करणार असल्याचे तहसीलदार महेंद्र पवार यांनी सांगितले.

प्र.6) पुढील बातमीचे मराठीमध्ये भाषांतर करून योग्य शीर्षक द्या : [10]

MOSCOW : Vladimir Putin won a resounding victory in Russia's presidential election on Sunday, exit polls showed, securing a new six-year term in the Kremlin and a mandate to deal with opposition protests after a vote that opponents said was marred by fraud.

Two television exit polls, released after voting ended at 1700 GMT, forecast the prime minister would win 59.3 and 58.3 percent of the votes, easily enough to make a runoff against the second-placed candidate unnecessary.

His nearest rival, Communist Party Leader Gennady Zyuganov, fell short of 20 percent in both exit polls. Zyuganov said his party would not recognise the official results of the election, calling it "illegitimate, dishonest and untransparent".

Putin's swiftly dismissed fraud allegations, which will be repeated at opposition protests starting on Monday. "This is the cleanest election in Russia's entire history," said Stanislav Govorukhin, his campaign chief. "The violations our rivals and the opponents of our president will now speak of are laughable."

Official results are not expected from most polling stations until Monday. But Putin, 59, was expected to portray his return to the presidency after four years as prime minister as strong public backing against the protesters, whom he has portrayed as a minority and pawns of foreign governments.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-4

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम) परीक्षा - 2012

प्रश्नपत्रिका क्रमांक - 4

संज्ञापनशास्त्राची ओळख आणि माध्यमविषयक कायदे

(नवा अभ्यासक्रम)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न आवश्यक.
- (2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) संज्ञापनाच्या बदलत्या गरजा आणि नवनव्या माध्यमांचा विकास, यांचे नाते विशद करा. [15]

किंवा

प्र.1) जनसंज्ञापन माध्यमांच्या ग्राहकांचे (वाचक, श्रोता, प्रेक्षक) स्वरूप स्पष्ट करा. [15]

प्र.2) न्यायालयाचा अवमान म्हणजे काय हे स्पष्ट करून दिवाणी व फौजदारी अवमानाची बचावासह चर्चा करा. [15]

किंवा

प्र.2) शासकीय गोपनीयतेचा कायद्याच्या संदर्भात माहितीच्या अधिकाराचे महत्त्व स्पष्ट करा. [15]

[4112]-4

1

P.T.O.

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार)

[20]

- (अ) जनसंज्ञापन माध्यमांचा संकटकालीन वापर
 - (ब) संज्ञापनाचे प्रकार
 - (क) मुद्रणाधिकाराच्या कायद्यामागील संकल्पना
 - (ड) पत्रकारांची आचारसंहिता
 - (इ) वृत्तपत्र नोंदणी कायद्याचे महत्त्व
 - (फ) भारतासाठी रेडिओ या माध्यमाचे महत्त्व
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-5

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम) परीक्षा - 2012

प्रश्नपत्रिका क्रमांक - 5

नभोवाणी, दूरचित्रवाणी आणि वेब पत्रकारितेची कौशल्ये

(नवा अभ्यासक्रम)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न आवश्यक.
- (2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) देशातील नभोवाणीच्या विकासाचा आढावा घ्या. [15]

किंवा

प्र.1) तुम्ही नुकत्याच पाहिलेल्या चित्रपटाचे परीक्षण लिहा. त्या चित्रपटाने तुम्हाला नेमके काय दिले त्याचा उल्लेख परीक्षणात करा. [15]

प्र.2) वृत्तसंकेतस्थळासाठी वार्ताकन करणाऱ्या वार्ताहराकडे बहुविध कौशल्य (मल्टिटारिस्किंग) आवश्यक असते, या विधानाची चर्चा करा. [15]

किंवा

प्र.2) दूरचित्रवाणी कार्यक्रमांचे विविध प्रकार सांगून, त्यातला तुमचा आवडता कार्यक्रम कोणता ते सांगा. [15]

[4112]-5

1

P.T.O.

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार)

[20]

- (अ) नभोवाणी वृत्तसंकलन
 - (ब) नभोवाणी बातम्यांचे सादरीकरण
 - (क) रिअल टाइम अपडेट
 - (ड) वृत्तसंकेतस्थळांवर संबंधित वृत्ताचा (रिलेटेड लिंक) वापर
 - (इ) अनुबोधपट (डॉक्युमेंटरी फिल्म)
 - (फ) फिल्म फेस्टिव्हल
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-6

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम) परीक्षा - 2012

प्रश्नपत्रिका क्रमांक - 6

चालू घडामोडी आणि आधुनिक महाराष्ट्र

(नवा अभ्यासक्रम)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न आवश्यक.
- (2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) उत्तर प्रदेश विधानसभा निवडणुकीत 'विकासा'चा मुद्दाच मध्यवर्ती होता, असे तुम्हाला वाटते का ? सोदाहरण स्पष्ट करा. [10]

किंवा

प्र.1) इराणच्या विरोधात अमेरिकेने सुरु केलेल्या 'राजनैतिक मोहिमे'ची कारणे विशद करा. [10]

प्र.2) 'मराठी भाषेची अस्मिता', हा महाराष्ट्राच्या राजकारणातील एक ठळक मुद्दा बनला आहे, या विधानाची चर्चा करा. [10]

किंवा

प्र.2) संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या सुरक्षा समितीत भारताला कायमस्वरूपी सदस्यत्व मिळणे आवश्यक आहे, या विधानाची चर्चा करा. [10]

[4112]-6

1

P.T.O.

प्र.3) ऑस्ट्रेलियाविरुद्धच्या क्रिकेट कसोटी मालिकेत भारतीय संघ पूर्णतः निष्प्रभ ठरला, याची कारणमीमांसा करा. [10]

किंवा

प्र.3) शाळा, देऊळ यासारख्या चित्रपटांमुळे मराठी चित्रपटक्षेत्रात नवीन प्रवाह निर्माण होतोय, या विधानाची चर्चा करा. [10]

प्र.4) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार) [20]

- (अ) न्या. मार्कंडेय काटजू
 - (ब) बलुचिस्तानातील उठाव
 - (क) एन. राम
 - (ड) फेसबुकची भांडवल उभारणी
 - (इ) वसंत आबाजी डहाके
 - (फ) निखिल वागळे
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4112]-7

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम) परीक्षा - 2012

प्रश्नपत्रिका क्रमांक - 7

जाहिरात व जनसंपर्क

(नवा अभ्यासक्रम)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न आवश्यक.
- (2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) जनसंपर्क अधिकाऱ्याची गुणवैशिष्ट्ये व जबाबदाऱ्या यांची सोदाहरण माहिती द्या. [15]

किंवा

प्र.1) जनसंपर्काची संकल्पना स्पष्ट करून जनसंपर्काची भूमिका काय याची चर्चा करा. [15]

प्र.2) जाहिरातीचे लेखन (कॉपी रायटिंग) याचे बदलते स्वरूप काय आहे ? सोदाहरण चर्चा करा. [15]

किंवा

प्र.2) जाहिरातीची विविध माध्यमे कोणती ? त्यांची वैशिष्ट्ये, गुण व मर्यादा यांची सोदाहरण चर्चा करा. [15]

[4112]-7

1

P.T.O.

प्र.3) टिपा लिहा : (कोणत्याही चार)

[20]

- (अ) प्रेस कॉन्फरन्स
 - (ब) जनसंपर्क आचारसंहिता
 - (क) गृहपत्रिकांचे बदलते स्वरूप
 - (ड) जाहिरातीसाठी बाजारपेठेचे संशोधन
 - (इ) जाहिरात व जनसंपर्क यातील साम्य व फरक
 - (फ) जाहिरातीचे समाजावर होणारे परिणाम
 - (ग) विक्रयकेंद्री जाहिरातीची उद्दिष्टे
-